1809. No. 68

VRIESCHE COURANT.

WOENSDAG DEN 7DEN VAN WIEDEMAAND.

ITALIEN.

LODI *den* 13 *van Bloeimaand.* Heden moest by een Decreet van den Prins-Onderkoning, op het groote Plein onzer Stad, de inwying gedaan worden en is geſchied, van het Gedenkteken, welk men opgerigt heeft ter eere van den gewonnen ſlag op den 10 van Bloeimaand 1796, door den dapperen Veldheer, die thans onze Souverein is. Heden morgen werd de plegtigheid met het gebulder van het Geſchut begonnen. Te 5 uur na den middag begaven zig al de Burgerlyke en Militaire magten, gevolgd door al de Inwoners der Stad, naar het Plein onder het geluid van eene voortreffiyke Muziek, het luiden der Klokken en het buideren der Artillery, en by het Gedenkſtuk gekomen zynde ontdekte de Commandant hetzelve, en men las dit opſchrift: „16 *Mei. Onder de beſcherming en geleide van* NAPOLEON, *de Franſchen over de Alpen getrokken en de Oostenrykſche Legers verſlagen hebbende, gaven aan* Italien, *na tien Eeuwen onwerkzaamheid en onderdrukking, deszelfs kragt en vryheid weder;* Italien *beveelt deszelfs lotgevallen aan de godvrugt en deugd van* NAPOLEON. *In deszelfs erkendnis en vreugde, rigt* Italien *dit Gedenkteken aan den roem der Franſche Krygslieden overwinnaars van* Lodi *op, onder de beſcherming en het bevel van* NAPOLEON DEN GROOTEN." De Commandant deed eene aanſpraak betreklyk tot de plegtigheid. De Troepen maakten verſcheiden evolutien, en des avonds was de Stad verlicht.

ENGELAND.

LONDEN *den* 18 *van Bloeimaand.* (*Over Frankryk.*) In de Parlements-Zitting van den 12 deed de Heer *Canning*, onze Minister van Buitenlandſche Zaaken, in het Lagerhuis de navolgende verklaringen, betreffende Zweeden en Oostenryk:

„ Het is niet op aanſporing van Engeland dat Zweeden eenen Oorlog boven deszelfs krachten ondernomen heeft. Zweeden weet zelfs zeer wel, dat wy niet verlangden dat het dien zou voortzetten na de onvoorzigtigheid gehad te hebben van hem te beginnen. Het was voor ons van meer belang het eenen afzonderlyken Vrede te zien maken die het voordeelig had kunnen zyn. Maar Zweeden den Oorlog verkozen hebbende, zo hebben wy gemeend het de middelen om dien te voeren niet te moeten weigeren.

„ Wat Oostenryk betreft, wy hebben het niet aangezet tot den Oorlog; het ſtond aan hetzelve alleen (gelyk aan elke Natie) om te oordeelen over de parthy welke het 't voordeeligſt was. Offchoon wy wel in ons ſchik konden zyn van Oostenryk tegen den gemeenen Vyand zich te zien verzetten, zo hebben wy evenwel nooit begeerd dat het den Oorlog voor eene andere dan zyne eigene zaak beginnen zou. Dit is de baſis der betrekkingen, die wy er mée gehad hebben. Maar in geval het beſloot om den Oorlog voor zyne eigen verdediging te voeren, hebben wy beloofd het bytestaan zo veel de omſtandigheden zouden toelaten. Deze beperkte beloften hadden het veelmeer terug moeten houden dan het doen beſluiten tot de parthy die het gekozen heeft. Er wierd voorlopig overeengekomen, dat in dat geval onze oude betrekkingen zouden herſteld worden; maar Engeland heeft niet met Oostenryk in eenige bepaalde ſchikking willen komen "

De Heer *Canning* voegde hier vervolgens nog by, dat Oostenryk op het Gouvernement Wisſels had getrokken alvorens daartoe geauthoriſeerd te kunnen zyn door eene overeenkomst, welke de moeijelykheden van gemeenſchap met het vaste Land niet veroorloofd hadden te maken. De Wisſels zyn teruggezonden en de betaling provisioneel geſchorst. Het Gouvernement heeft gemeend, ten dien aanzien vriendſchaplyke voorſtellingen te moeten doen maken.

De Heer *Whitbread* maakte, in antwoord op den Heer *Canning*, deze aanmerkingen:

„ Het was eene dwaasheid, zich te verbeelden dat Europa eenig voordeel van den Oorlog met Oostenryk trekken kon. Het was gemaklyk te voorzien, dat de Oorlog den ondergang van Oostenryk zou naar zich ſlepen. En indedaad naauwlyks is by verklaard geweest, of men heeft *Bonaparte* met zyne Legioenen zien toeſnellen, en in den eerſten ſchok de onmeetlyke Legerbenden van Oostenryk zien overhoop werpen. Hy zal in Weenen zyn, voor dat onze Courier er zal kunnen zyn om onze voorſtellingen wegens de Wisſels te doen. De Miniſters hadden zich niet moeten vergenoegen met Oostenryk niet aan te zetten tot den Oorlog, maar zy hadden het moeten doen gevoelen dat zyn belang was zich ſtil te houden, aangezien zyne eerſte beweging het teken tot zynen ondergang wezen moest. Oostenryk was overigens daartoe verpligt door plegtige Tractaten, en kon zyne verbintenisſen met Frankryk niet breken zonder de grootſte ondankbaarheid. Na overwonnen te zyn, was het door de edelmoedigheid des Overwinnaars in den rang herſteld dien het onder de Natien bekleedde; het was eene trouwloosheid van Oostenryk, dat zyn beſtaan als Natie alleen aan de gematigdheid van den Keizer der Franſchen te danken had, zich maar tegen over denzelven getrouw te betonen tot aan het ogenblik, waarin het meende daarmede ongeſtraft een einde te kunnen maken."

DUITSCHLAND EN BYGELEGENE LANDEN.

VAN DEN MEINSTROOM *den* 28 *van Bloeimaand.* Men houd zedert eenigen tyd de aandagt gevestigd over eenen zaak, die in den beginne als van weinig belang aangemerkt werd; namelyk de ſtroperyen van den partyganger *Schill*, doch zo als het thans blykbaar is, heerscht in de Pruisſiſche Staaten ten opzigte dezer onvoorziene uitbarſting eene groote verdeeldheid van gezindheden en een geest van partyſchap, die zich aan den dag gelegd heeft. Men gaat zo verre te zeggen, dat het Koningdom door dezen ſtaat van zaken moet lyden, tot zelfs zyn eigen verderf te vrezen te hebben, indien de reden en de opregtheid de bovenhand niet verkrygen. Men verzekert, dat al wat Militair was, blindlings den Oorlog begeert. Er zyn er mogelyk zelfs, die verblind genoeg zyn te geloven, dat het mogelyk zou zyn de Kroon aan den waardigen en deugzamen Monarch te ontnemen, die met zo veel wysheid regeert, en het aan een Prins over te dragen, die hem van naby nadert. Een andere party houd zig op om van Republiek te dromen. Het is in deze omſtandigheden, dat de Koning zich, zegt men, naar Berlin zal begeven, om de goede order te bewaren, en deszelfs wyze en weldadige inzigten, de liefde van zyne Onderdanen en derzelver opregtheid, van de onzinnige dromen van eenige doldriftige geesten te doen zegepralen; reeds heeft de wyze Monarch zyne gevoelens wegens *Schill* en zyne medepligtigen betuigd. De Gouverneur van Berlin is in zyne fonctien opgeſchort, de Commandant is afgezet; want het ſchynt, dat deze Officieren in de dolzinnigheid der anderen medegedeeld hebben. De masſa van het Volk, en het Corps van al de Burgerlyke Beambten en Agenten der Regeering zyn met den besten geest bezield; kragtdadig ondersteund, zo als zy het zyn, door de hoofden van den Staat, is het niet te twyfelen, dat zy de bovenhand zullen verkrygen.

HOLLAND.

DEN BOSCH *den* 23 *van Bloeimaand.* Dat het verrigten van edele daden, zonder aanzien van eigen levensgevaar, thans, zo wel als van overouds, eene onaffcheidelyke zelfgeaardheid der Hollandſche Natie is, daar van heeft men weder het navolgend ſprekend bewys:

Den 8 dezer had te Oyen, een Dorp aan de Rivier de Maas, een Kind van vier Jaren, met name *Franje van den Braak*, en by haar Oom inwonende, het ongeluk, in eene zeer diepe ſtrang der Rivier, agter haar Ooms Huis, te vallen, zonder dat zulks door iemand van het Huisgezin, dan een geruimen tyd daar na, werd opgemerkt, toen men de kleine drenkelinge reeds met den dood worſtelende in het water vond leggen. Gelukkig bevond zig aldaar een edel Menſchenvriend, *Nicolaas van Sonsbeek*, die, zonder verzuim, het reeds zinkend Kind te hulp ſnelde, hetzelve, met gevaar van in de diepte zyn leven te eindigen, redde, en aan haare Bloedverwanten wederſchonk.

AMSTERDAN *den* 31 *van Bloeimaand.* Zyne Majeſteit is den 29 dezer, des avonds op het Loo aangekomen; Hoogstdezelve ſteld zich voor aldaar haar Zomerverblyf te houden.

Volgens ingekomen berigt, heeft de 3de Compagnie der Hollandſche Brigade Rydende Artillery met roem gedeeld in het gevecht, hetwelk den 27 van Grasmaand l. l. in Spanien, by den overtogt der Rivier de Guadiana, in de nabyheid van Cividad-Real, beeft plaats gehad. Hoe zeer niemand dier Compagnie daarby het leven verloren, of eenige wond bekomen heeft, wordt echter gemeld, dat alle de Manſchap zich uitſtekend wel hebben gedragen, en dat in het byzonder de Luitenant *Ramaar*, den grootſten lof ter dezer gelegenheid heeft verdiend.

LEEUWARDEN *den* 6 *van Wiedemaand.* Door een Courier, is op den 29 van Bloeimaand des avonds laat in de Hoofdſtad van het Fransch Keizerryk, de tyding aangebragt, eener belangryke overwinning op de Oostenrykſche Armée, blykens het 10de en 11de Bulletin, welke van den volgenden innoud zyn:

TIENDE BULLETIN.

EBERSDORF *den* 23 *van Bloeimaand*

Over Ebersdorf is de Donau verdeeld in drie Armen, door twee Eilanden afgeſcheiden, zynde de afſtand van den regteroever tot dat Eiland, omtrent duizend toiſes in den omtrek, 240 toiſes, en van dit Eiland tot het grootere is de afſtand 120 toiſes, en hier is de Stroom op het ſterkſte. Het groote Eiland, *In-der-Lobau* genaamd, is zeven duizend toiſes in den omtrek, en het Water, waar door het van het vaste Land word afgeſcheiden, is 70 toiſes breed: De eerſte Dorpen, die men vervolgens aantreft, zyn Grosſ Aspern, Esling en Enzensdorf. Het overtrekken van zulk een Rivier als den Donau, in tegenwoordigheid van een Vyand, die alle de Plaatſelyke omſtandigheden wel kent en de Inwoners voor zich heeft, is een der grootſte Oorlogsbedryven, die men zich kan voorſtellen.

De Brug van den regteroever op het eerſte Eiland en die van het eerſte op dat van *In-der-Lobau* waren op den 19 geſlagen en den 18 was de Diviſie *Molitor*, met Roeivaartuigen, op het groote Eiland gezet.

Den 20 kwam de Keizer op dat Eiland en deed een Brug ſlaan over den laatſten Arm, tusſchen Grosſ Aspern en Esling, welke niet breeder dan 70 toiſes zynde, ſlechts 15 Pontons nodig had, die in drie uuren tyds door den Collonel der Artillery *Aubry* geplaatst waren.

De Collonel *Sainte Croix*, Aidé-de-Camp van den Marſchalk van Rivoli, kwam het eerst in een Schuit op den linkeroever en de Diviſie ligte Cavallery van den Generaal *Laſalle*, benevens de Diviſien *Molitor* en *Boudet* gingen des nagts over, waarna de Keizer, vergezeld van den Prins van Neufchatel, en de Marſchalken Hertogen van Rivoli en Montebello, den 21, de poſitie van den linkeroever beſchouwden en het Slagveld bepaalde, ſtellende den Regtervleugel op het Dorp Esling en den Linker in dat van Grosſ Aspern; wordende beide Dorpen te gelyk bezet.

Den 21, ten vier uuren des namiddags, vertoonde zich de Vyandelyke Armée, en ſcheen het oogmerk te hebben, onze Voorhoede omver te werpen en in de Rivier te dringen. Ydel ontwerp! De Hertog van Rivoli werd te Grosſ Aspern het eerſte aangevallen door het Corps van den Generaal *Bellegarde*. Hy manœuvreerde met de Diviſien *Molitor* en *Legrand*, en verydelde volkomen alle de aanvallen, welken de Vyand dien avond deed. De Hertog van Montebello verdedigde het Dorp Esling, en de Marſchalk Hertog van Istrie dekte met de ligte Cavallery en Curasſiers-Diviſie *Espagne* de vlakte, tevens Enzensdorf beſchermende; het gevegt was levendig, hebbende de Vyand twee honderd Kanonnen en omtrent negentig duizend Man, beſtaande uit het overſchot van alle de Corpſen der Oostenrykſche Armée.

De Curasſier-Diviſie *Espagne* deed verſcheiden ſchoone aanvallen, ſtortte zich in twee *carrés* en vermeesterde veertien Kanonnen, dan een Kogel doodde den Generaal *Espagne*, roemryk ſtrydende aan het hoofd zyner Troepen; hy was een dapper Man, uitſtekende en pryzenswaardig in allen opzigte. De Brigade-Generaal *Foulers* werd mede in een aanval gedood.

De Generaal *Nanſouty*, met de enkelde Brigade, door den Generaal *Saint Germain* gecommandeerd, kwam nog tegen den avond op het Slagveld en deed zich door verſcheiden aanvallen uitmunten; dan, ten 8 uuren eindigde het gevegt en wy bleven volkomen meester van het Slagveld.

Gedurende den nagt trokken het Corps van den Generaal *Oudinot*, de Diviſie *St. Hilaire*, twee Brigades ligte Cavallery en de Artillerytrein, de drie Bruggen over.

Den 22, des morgens ten 4 uuren, was de Hertog van Rivoli het eerst handgemeen. De Vyand deed verſcheiden achtereenvolgende aanvallen om het Dorp te hernemen. Eindlyk viel de Hertog van Rivoli, zich vervelende langer verdedigender wyze te handelen, op zyn beurt den Vyand aan en wierp hem overhoop. De Diviſie-Generaal *Legrand* onderſcheidde zich door die koelbloedigheid en onverſchrokkenheid, welke hem kenſchetzen.

De Diviſie-Generaal *Boudet*, by het Dorp Esling ſtaande, had bevel dezen gewigtigen post te verdedigen.

Ziende dat de Vyand eene groote ruimte beſloeg van den Regter- naar den Linkervleugel, kreeg men het voornemen, om door zyn Centrum te dringen. De Hertog van Montebello ſtelde zich aan het hoofd van den aanval, den Generaal *Oudinot* aan den Linker-, de Diviſie *St. Hilaire* tot Centrum en de Diviſie *Boudet* aan den Regtervleugel hebbende. Het Centrum des Vyands kon het aanſchouwen onzer Troepen niet verdragen. In een oogenblik was alles omver geworpen. De Hertog van Istrie deed verſcheiden ſchoone aanvallen doen, welke allen een goed gevolg hadden; drie Colommen Vyandelyke Infantery werden door de Curasſiers aangevallen en neergeſabeld. Het was met de Oostenrykſche Armée gedaan, toen des morgens ten zeven uuren een Aide-de-Camp aan den Keizer kwam berigten, dat het ſpoedig wasſen van den Donau een groot getal Bomen en Vlotten, die by de gebeurtenisſen van Weenen afgehouwen en op den oever gelegd waren, hebbende doen driftig worden, de Bruggen, die van den regteroever met het klein Eiland en met het Eiland van *In-der-Lobau* de gemeenſchap maakten, gebroken hadden. Deze ſpoedige aanwas, die gemeenlyk niet voor de helft van Wiedemaand plaats heeft, door het ſmelten van de Sneeuw, is vervroegd door de ſchielyke hitte, die wy ſedert eenige dagen gehad hebben. Alle de Reſerve-Parken, die aanrukten, vonden zich op den regteroever door het breken der Bruggen geſtuit, alsmede een gedeelte van onze zware Cavallery en het gantſche Corps van den Marſchalk Hertog van Auerſtadt. Dit verſchriklyk toeval deed den Keizer beſluiten, van de beweging voorwaards te ſtaken. Hy beval den Hertog van Montebello, van het Slagveld te behouden, dat men herkend had, en zyne poſitie te nemen, met den Linkervleugel te doen leunen tegen een gordyn, dat den Hertog van Rivoli dekte, en zyn Regtervleugel te Esling.

De Kanon- en Infantery-Kardoezen, die ons Reſerve-park by zich had, konden niet meer overkomen. De Vyand was in de verſchriklykſte wanorde, juist toen hy vernam dat onze Bruggen afgebroken waren. Het verzwakken van ons vuur en de zamentrekkende beweging onzer Armée, lieten hem geen twyffel meer over omtrent dit onvoorzien toeval.

Alle zyne Kanonnen en zyne Artillery-Equipagien, die in aftogt waren, vertoonden zich weder op de Linie, en van des morgens ten negen tot des avonds ten zeven uuren, deed hy, ondersteund door het vuur uit twee honderd Kanonnen, ongehoorde pogingen om de Franſche Armée overhoop te werpen, doch deze pogingen liepen tot zyn ſchande uit, drie malen viel hy de Dorpen van Esling en Grosſ-Aspern aan, en drie malen vulde hy dezelven met zyne dooden. De Fuseliers van de Garde, gecommandeerd door den Generaal *Mouton*, verworven zeer veel roem, en wierpen de Reſerve omver, die uit al de Grenadiers van de Oostenrykſche Armée beſtond, en de eenige verſche Troepen waren die den Vyand over waren gebleven. De Generaal *Gros* deed zeven honderd Hongaren, die zich reeds op het Kerkhof van het Dorp Esling verſchanst hadden, over den Kling ſpringen. De Tirailleurs, onder bevel van den Generaal *Curial*, deden hunne eerſten dienst op dezen dag en toonden moed te bezitten. De Generaal *Dorſenne*, Collonel, commanderende de oude Garde, plaatſte dezelve in de derde Linie, een Koperen muur uitmakende, die alleen in ſtaat was alle pogingen der Oostenrykſche Armée tegen te houden. De Vyand deed veertig duizend Kanonſchoten, terwyl wy, van onze Reſerve Parken beroofd zynde, in de noodzaaklykheid waren onze Ammunitie te ſparen voor eenige onvoorziene toevallen.

Des avonds hernam de Vyand zyne oude Poſitien, welke hy voor den aanval verlaten had, en wy bleven van het Slagveld meester. Zyn verlies is zeer groot; worden door de geoeffendſte Krygslieden het getal der geen, die op het Slagveld gebleven zyn, op meer dan twaalf duizend dooden geſchat. Volgens berigten der Krygsgevangenen heeft de Vyand drie-en-twintig Generaal's en zestig Opper-Officieren gedood of gewond gehad. De Veldmarſchalk Luitenant *Weber*, vyftien honderd

Man en vier Vaandels zyn in onze magt gebleven; ons verlies is aanmerklyk geweest. Wy hebben elf honderd dooden en drie duizend gekwetsten. De Hertog van Montebello is den 21, door een Kanonkogel, afgeschoten, op den 22, des avonds ten zes uuren. Men heeft de afzetting gedaan en zyn leven is buiten gevaar. In het eerste oogenblik dagt men, dat hy dood was, en op een Draagbaar by den Keizer gebragt zynde, was zyn affcheid treffende. In het midden der bekommeringen van dien dag gaf de Keizer zich over aan de teedere vriendschap, welke hy gedurende zo veel Jaren voor dien dapperen Wapenbroeder voedt. Eenige tranen ontrolden zyn oog, en zich naar die genen wendende, welke hem omringden, zeide hy: *Myn hart moest heden door zulk een gevoeligen flag getroffen worden, om my met eene andere zorg, dan die voor myne Armée, bezig te houden.* De Hertog van Montebello was buiten kennis, doch bekwam weder door de tegenwoordigheid des Keizers; hy wierp zich om zyn hals en zeide: *Binnen een uur zult gy hem verloren hebben, die met roem en de overtuiging van uwen besten Vriend geweest te zyn, sterft.*

De Divisie-Generaal *St. Hilaire* is gewond; het is een der voornaamste Generaals van Frankryk.

De Generaal *Durosnel*, Aide-de-Camp van den Keizer, is door een kanonkogel gedood, terwyl hy een Order overbragt.

De Soldaat heeft eene koelbloedigheid en onverschrokkenheid getoond, die alleen den Franschen eigen is.

Het water van den Donau steeds wassende, zyn de Bruggen niet kunnen hersteld worden, gedurende den nagt. De Keizer heeft, den 23sten, de Armée de kleine arm van den linker Oever doen overtrekken, en dezelve positie doen nemen in het Eiland van In-der-Lobau, de Bruggenhoofden bewarende.

Men werkt aan het herstellen der Bruggen, en men zal niets ondernemen, voor dat zy veilig zyn tegen de toevallen van het water en zelfs tegen alles, het geen men tegen dezelve ondernemen mogt; het wassen der Rivier en de snelheid van den Stroom noodzaken aanmerklyke moeiten en groote voorzorgen.

Toen men, den 23sten, des morgens, de Armée berigtte, dat de Keizer gelast had, dat dezelve naar het groote Eiland terug zoude trekken, was de verwondering dier dapperen zeer groot. Overwinnaars in beide dagen zynde, hadden zy gemeend, dat het overige gedeelte van de Armée zich by hun zoude gevoegd hebben; en toen men hun zeide, dat het hooge water de Bruggen gebroken had, en gestadig wassende, het hernieuwen der Ammunitie en Levensmiddelen onmooglyk maakte, en dat alle beweging voorwaards dwaas zoude zyn, had men moeite om er hun hier van te overreden.

Het is een zeer groot en gansch onvoorzien ongeluk, dat Bruggen, bestaande uit de grootste Schuiten van den Donau, door dubbelde ankers en kabels vastgemaakt, weggevoert zyn; doch het is een groot geluk dat de Keizer het geen twee uuren later vernomen heeft. De Armée den Vyand vervolgende, zoude zyne Ammunitie uitgeput hebben, en buiten de mooglykheid geweest zyn, om dezelve aantevullen.

Den 23ste heeft men een groote menigte Levensmiddelen naar het Camp van Inder-Logau gezonden.

De Slag van Esling, van welke een omstandiger verhaal zal gedaan worden, die de dapperen zal doen kennen, welken zich onderscheiden hebben, zal in de oogen der Nakomelingschap, een nieuw gedenkteken van den roem en de onwankelbare standvastigheid der Fransche Armee zyn.

De Marschalken Hertogen van Montebello en van Rivoli hebben in dien dag de geheele kragt van hun Militaire caracter getoond.

De Keizer heeft het commando, van het tweede Corps, opgedragen aan den Graaf *Oudinot*, een Generaal, beproefd in honderd Gevegten, waarin hy zo veel onverschrokkenheid als kunde aan den dag gelegt heeft.

ELFDE BULLETIN.

EBERSDORF *den 24 van Bloeimaand.*

De Marschalk Hertog van Dantzig is meester van Tyrol en is den 19 te Inspruck binnen gekomen, hebbende het geheele Land zich onderworpen.

Den 11 had de Hertog van Dantzig de sterke positie de Strub-Pas weggenomen, met zeven Kanonnen en zes honderd Man.

Den 13, na *Chasteller* in de positie van Voergel geslagen, op de vlugt gejaagd en hem alle zyne Artillery te hebben afgenomen, had hy hem vervolgd tot voorby Rattenberg, hebbende die ellendeling zyn behoud alleen te danken aan de vlugheid van zyn Paard.

De Generaal *Deroy* vereenigde zich ter zelver tyd, de Fortres Kufstein gedeblokkeerd hebbende, met de Troepen, gecommandeerd door den Hertog van Dantzig zelve, welke zeer roemd het gedrag van den Major *Palm*, en verscheiden andere Officieren (*in het Bulletin genoemd*).

Chasteller was in Tyrol gekomen met een hand vol slegt Volk, predikte den opstand, plundering en moord. Hy heeft voor zyne oogen verscheiden duizend Beyerschen en een honderdtal Fransche Soldaten zien vermoorden; zelfs moedigde hy de moordenaars aan door zyne loftuitingen en wekte de wreedheid dezer Berg-Beeren op; onder de omgebragte Franschen waren omtrent zestig Belgen, alle Landslieden van *Chasteller*. Die ellendige, overladen met weldaden door den Keizer, aan wien hy het wederkrygen zyner Goederen, verscheiden Millioenen bedragende, verschuldigd is, was onvatbaar voor het gevoel van erkentenis en die genegenheid, welke zelfs de Barbaren voor hunne Landslieden voeden.

De Tyrolers verfoeyen de genen, wier trouwlooze inblazingen hen hebben aangezet tot rebellie, en de daar uit volgende rampen op hun hebben doen nederkomen. Hunne woede tegen *Chasteller* is zo, dat, toen hy na het gebeurde te Voergel vlugte, zy hem te Hall tegen hielden, stokslagen gaven en hem zo mishandelden, dat hy twee dagen het Bed moest houden en hy durfde alleen te voorschyn komen, ten einde te verzoeken om te capituleren; doch men zeide, dit met geen Struikroover te doen, waar op hy met verhaasting naar de Bergen van Carinthie vlugtte.

De Valey van Zillerthal is de eerste geweest welke zich onderworpen, de wapens nedergelegd en gyzelaars gezonden heeft; hebbende het overige gedeelte des Lands dit voorbeeld gevolgd. Alle de Hoofden hebben de Boeren bevolen, om zich naar hunne Woningen te begeven, en men zag hun de bergen verlaten en naar hunne Dorpen wederkeren. De Stad Inspruck en alle de Districten hebben aan zyne Majesteit den Koning van Beyeren Deputatien gezonden, om betuigingen van hunne getrouwheid te doen en zyne goedertierenheid te verzoeken.

Het Voorarlbergsche, dat mede door de aanhitsende Proclamatien en kunstgrepen des Vyands afgedwaald was, zal Tyrol volgen, en dat gedeelte van Duitschland zal aan de rampen en misdaden der Volksopstanden ontrukt zyn.

GEVEGT VAN URFAR.

Den 17 dezer, des nademiddags ten twee uuren, hebben drie Oostenrykssche Colommen, onder bevel van de Generaals *Grainville*, *Bucalowitz* en *Semme-Riva*, en ondersteund door een Reserve, gecommandeerd door den Generaal *Jellachich*, den Generaal *van Damme* aangevallen by het Dorp Urfar, voor het Bruggenhoofd te Lintz. Op hetzelfde oogenblik kwam de Marschalk Prins van Ponte-Corvo te Lintz aan, met de Cavallery en de eerste Brigade Saxische Infantery. De Generaal *van Damme*, aan het hoofd der Wurtembergsche Troepen, en met vier Esquadrons Saxische Hussaren en Dragonders, sloeg de twee eerste Vyandlyke Colommen af, verjoeg hen uit hunne Positien, ontnam hen zes stukken Geschut en vier honderd Man, en bragt hen geheel in wanorde. De derde Vyandlyke Colom verscheen op de hoogte van Bosslingberg, des avonds ten zeven uuren, en zyne Infantery bezette in een oogenblikkelyke kruin der naburige Bergen. De Saxische Infantery viel den Vyand met drift aan, verjaagden hem van zyne Positien, en ontnam hem drie honderd Man en verscheiden Ammunitiewagens.

De Vyand is in wanorde naar Freystadt en naar Haslach terug getrokken. De Husaren, ter zyner vervolging uitgezonden, hebben veele krygsgevangen terug gebragt. In de Bosschen heeft men vyf honderd geweeren en eene menigte Wagens en Caissons, met Klederen, genomen. Het verlies van den Vyand, behalven de Krygsgevangenen, beloopt twee duizend Man aan dooden en gekwetsten, en het onze beloopt geen vier honderd Man, die buiten het gevegt gesteld zyn.

De Marschalk Prins van Ponte-Corvo pryst zeer den Generaal *van Damme*, het gedrag van den Saxischen Generaal en Chef *Leschwitz*, die op zyn vyf-en-zestigste Jaar de werkzaamheid en het vuur van een Jongeling bezit; den Artillery-Generaal *Hossfel*, den Generaal *Gerard*, Chef van den Staf, en den Luitenant-Collonel Aide-de-Camp *Hamelinate*.

Eergisteren is alhier door de Eerw. Kerkenraad der Nederduitsche Hervormde Gemeente, ter vervulling der Vacature van wylen den Wel Eerw. Heer Ds. *B. van Weemen*, uit het hier voren gemeld *Twaalftal*, gemaakt het navolgend ZESTAL,

	Stemmen.
Ds. B. NIEUWOLD, *Predikant te Zuidbroek, enz.*	26
— H. MANGER, *Predikant te Haarlem*	26
— A. LENS, *Predikant te Beetsterzwaag, enz.*	23
— W. J. W. ABRESCH, *Predikant op de Meden, in 't Oldambt*	21
— W. OVERDUIN, *Predikant te Elst*	17
— H. VAN WOUDENBERG, *Predikant te Culemborg*	17

*** De Ondergeteekende brengt, by deze, ter kennisse van het Publiek, dat het Z. M., by onderscheiden Besluiten van den 22 en 27 van Bloeimaand, heeft behaagd, alles, wat tot de Administratie van den Waterstaat behoort, aftescheiden van het Ministerie van Binnenlandsche Zaaken, en daarenteegen alle overige werkzaamheden van hetzelve met het Ministerie van Eeredienst te vereenigen, en wyders den Ondergeteekende te benoemen tot Minister van Eeredienst en Binnenlandsche Zaaken; dat, dienvolgens, met den dag van heden, de opgemelde affscheiding der Administratie van den Waterstaat van het Ministerie van Binnenlandsche Zaaken, en de vereeniging der overige Binnenlandsche Administratie, met die van den Eeredienst, is geëffectueerd; en by Ondergeteekende zyne functien van Minister van Eeredienst en Binnenlandsche Zaaken heeft aanvaard; wordende voorts by deze gecommuniceerd, dat alle Brieven, welke aan hem in zyne qualiteit worden afgezonden, behoren te zyn geadresseerd: *Aan den Minister van Eeredienst en Binnenlandsche Zaaken:* zonder byvoeging van zynen Naam; als zullende alle Brieven, die tevens zynen Naam op het Adres voeren, als particuliere Brieven beschouwd en behandeld worden; dat wyders alle Brieven, wier inhoud de Administratie van den Eeredienst concerneert, op een der hoeken van het Adres behoren gekenmerkt te zyn met de woorden; *eerste Divisie*, terwyl, door de weglating dier woorden, van zelve alle de overige zullen onderscheiden zyn; dat, eindelyk, by Ondergeteekende, alle die genen, wel hem in voorschreven qualiteit verlangen te spreken, zal ontvangen in het Locaal van het Ministerie, op de Kloveniers-Burgwal by het Oude-Mannenhuis, in No. 4., des Maandags en Woensdags, van iedere Week, van twaalf tot twee uuren, en wel bepaaldelyk des Maandags voor alle Objecten van Eeredienst, en des Woensdags voor alle overige Objecten van Binnenlandsch belang.

AMSTERDAM den 28 van Bloeimaand 1809.

De Minister van Eeredienst en Binnenlandsche Zaaken,
VAN DER CAPELLEN.

AFVAARDINGEN

Den 1 van Wiedemaand in Texel binnen gekomen K. Storm, van Bergen. H. J. Nagel, van Teneriffe. J. Nikles, van Christiaansand, de eerstgemelde zyn de twee Schepen van gisteren gemeld, na Posttyd binnen gekomen. De wind Zuid-Oost.

Uitgezeild K. Kempes, F. Kempe, beide naar Riga. Nog een Hoekerschip, de naam onbekend.

Den 2 dito niets gepasseerd, geen Postschuit aangekomen door de harde wind. De wind Zuid-West, storm weer.

Den 29 van Bloeimaand in 't Vlie binnen gekomen L. Hendriks, van *Mofs*. De Hollandsche Kaper *de Zwerver*, Capt. W. Byl, benevens het Tjalkschip *de Vrouw Anna*, gevoerd door Capt. W. de Haner, komende van Embden en beladen met Rog, Tarwe en Borstels; genomen door gemelde Kaper.

Den 30 dito binnen gekomen H. Meerwes, van Fahrsund. H. Tonnings, van Bergen. C. Ages, van Mofs. De wind Noord-West. Niets uitgezeild.

Den 28 dito op West-Terschelling niets gepasseerd. De wind West.

PRYZEN DER BATAAFSCHE RESCRIPTIEN EN ANDERE EFFECTEN, zo als dezelve waren den 3 van Wiedemaand 1809 op de Beurs te Amsterdam.

Bataafsche Rescriptiën					Dito Neg. 30 Mill. 1808	7	pCt.	89¼ à 90
Losbaar na de Vrede	4	pCt.	54	à 54½	Neg. 20 Mill. 1809	6	pCt.	99 à 99⅝
Geforc. 1795 en 1796	2½	pCt.	34	à 34¼	Geldersch. Schavergoed.	4	pCt.	50 à 51
Vrywillige Neg. 1797	5	pCt.	65	à 65¼	Brabandsche dito	4	pCt.	50 à 51
Schuld-Brieven	2½	pCt.	34½	à 35	Oblig. Rusland by Hope	5	pCt.	83¼ à 83⅝
Dito, dito	3	pCt.	39¾	à 40	Oblig. Weenerbank	5	pCt.	à
Dito Negot. van 1804	5½	pCt.	70	à 70½	—— Dito	4½	pCt.	à
20 sarige Rent. van dito	5	pCt.	42¾	à 43	—— Dito	4	pCt.	à
Losrenten van 1802	2½	pCt.	34¼	à 34½	Dito by Ozy en Zoon	5	pCt.	à
Dito van 1800	3	pCt.	39½	à 39¾	Dito by dito	4	pCt.	à
Dito van 1798 en 1799	3½	pCt.	44½	à 45	Certificaten dito	5	pCt.	25 à 25⅛
Dito van 1801	3½	pCt.	44½	à 45	Geconsol. Inscriptiën	5	pCt.	80¼ à 80½
Dito Dom. ——	4	pCt.	77½	à 78	Dito Certificaten	5	pCt.	80¼ à 80½
Dito 1800	5	pCt.	64¾	à 65	Bank Actien		*f*	605 à 608
Dito Neg. 40 Mill. 1807	6	pCt.	103	à	Obligatien Zweeden	5	pCt.	72½ à 73.

BALJUW BENEVENS HET GEMEENTE BESTUUR VAN WYMBRITZERADEEL, roepen by deze op de Floreenpligtige Ingezetenen van den Hervormden Godsdienst van den Dorpe Tjalhuisum, om op Zaturdag den 10 van Zomermaand 1809, 's morgens ten elf uuren, op de gewone plaats aldaar te compareren, ten einde de Kerkerekening van voorschr. Dorpe op te nemen en te sluiten, en een nieuwen KERKVOOGD, in plaats van den afgaanden, te benoemen.

SNEEK den 25 van Bloeimaand 1809.

Ter Ordonnantie van Baljuw benevens het Gemeente Bestuur voorn.,
W. MEURS.

BALJUW BENEVENS HET GEMEENTE BESTUUR VAN LEEUWARDERADEEL, convoceren by deze, de Herformde Floreenpligtige Ingezetenen van den Dorpe Sluizum, op Donderdag den 15 van Zomermaand 1809, om elf uren voordemiddags in de Kerk aldaar, tot stemming van een nieuwe KERKVOOGD, en het opnemen en sluiten der Kerkerekening; mitsgaders tot het aanhoren van zodanige propositien, als door de Kerkvoogden zullen worden gedaan, daarover te delibereren, en by meerderheid van stemming te concluderen.

Ter Ordonnantie van Baljuw benevens het Gemeente Bestuur voornoemd,
H. Y. DE JONGH, *Gesw. Klerk.*

DE BURGEMEESTER VAN DE STAD SNEEK, maakt by deze bekend, dat door het overlyden van WIBBICHJEN OOSTERHOLT, een der Stads Vroedvrouwen plaatzen is komen te vaceren, en inviteert derhalven die geene, welke genegen mogten zyn, den Post als VROEDVROUW binnen de gemelde Stad, op het daar toe bepaald Tractement van *Tachtig* Caroli Guldens in het Jaar, waar te nemen, zich voor den 1 van Hooimaand 1809 te vervoegen ter Secretarie der Stad Sneek, voorzien van behoorlyke bewyzen van toelating en getuigschriften van goed gedrag.

SNEEK den 12 van Bloeimaand 1809.

De Burgemeester voorn.,
B. ADEMA.

DE PARNASSIM der Hollandsche Hoogduitsche Israëlitische Gemeente te Leeuwarden, gedenken aan de minstaannemende te Besteden, waar van de tyd zal nader bepaald worden: Het leveren van RUND-, KALF- en SCHAPENVLEESCH, tot gebruik van hunne Gemeente; zynde nader berigt en Conditien te zien op hunne Vergaderkamer, op de Nieuwehuuren te Leeuwarden, 's Woensdags en Vrydags, den 10 en 12 van Zomermaand 1809, voordemiddags van 11 tot 12 uuren.

DE TAPPERS VAN LEEUWARDEN, adverteren aan hunne SLYTERS, dat door de Verhooging van Impost, de JENEVER, BRANDEWYN en WYNEN, 2 Gulden per Anker is verhoogd.

Den 25 van Bloeimaand 1809.

De Secretaris CATS, zal op Maandag den 12 van Zomermaand (Juny) 1809, 's avonds te 5 uur, ten huize van de Wed. *van der Veen*, in de Valk op de Wirdumerdyk binnen Leeuwarden, publiek by de finale Palmslag præsenteren te Verkopen: Een hegte en groote HUIZINGE, staande en gelegen in de Groote Hoogstraat binnen Leeuwarden, gequoteerd met Letter H. No. 68., by de Boekverkoper *P. Brunsma*, als Eigenaar wordende bewoond, op den 12 van Slagtmaand (November) 1809, vry te aanvaarden. Waar op geboden is 1762 Car. Gld.s.

Men is voornemens binnen kort publiek aan te besteden: HET GRAVEN VAN EENE CAPITAALE VAART VAN HASSELT NAAR DE AVEREEST, waarvan de Bestekken en Conditien ter lezing zullen worden voorgelegd op alzodanige tyd en plaatzen, als nader zal worden bepaald en bekend gemaakt; iemand inmiddels eenig onderrigt of informatie begerende, adresfere zich aan de Ondergeteekende te *Deventer*, of te *Zwolle*, ten huize van Mevrouw de Weduwe VAN MARLE op den Dyk, mits de Brieven Franco.

W. J. VAN DEDEM.

Den Procureur E. DE VRIES, gedenkt op Maandag den 12 van Zomermaand 1809, 's middags 2 uur by de Beschryvinge, en 's avonds 5 uur by de Palmslag, ten huize van *L. Zeveryn*, Castelein in het Tolhuis op de Joure, publiek te Verkopen: Een welbetimmerd SCHUITE-SCHIP, lang 57, wyd 13½ en hol 4¼ Voet, met Zeil en Treil en verdere annexen, volgens Inventaris daaraf zynde, leggende in de Kolk op de Joure, alwaar door de Gegadigden kan worden bezichtigd; de Conditien te vernemen by bovengemelde Actuarius op de Joure.

Alle die geene, dewelke iets te prætenderen hebben ofte verschuldigd zyn, in de nagelatene Boedel van wylen PIETER ALLES VAN DER WERF, in leven Meester Scheeps-Timmerman te Ylst, worden verzogt hunne belangens in te dienen en betalinge te doen, aan ALLE PIETERS VAN DER WERF, thans Koopman te Sneek; uiterlyk voor den eersten July 1809 als zullende op zulke prætensien die naderhand mogten worden ingeleverd, geen reguard worden geslagen.

A. P. VAN DER WERF,
Uit aller Naam.

**** By C. VAN GORCUM, te *Sneek*, is van de Pers, en mede te bekomen te *Gron.* by Zuidema, Groenewolten Wouters, *Dockum* v. d Meulen, *Leeuw.* Wiarda, *Fran.* Komar, *Harl.* v. d. Plaats, *Bolsw.* Swerms en *Workum* Folkert Annes: I. LEERREDE *over Psalm 50 vs. 14-17, uitgesproken op den jongsten Bededag, door* P. W. FEENSTRA, *Leeraar der Doopsgezinden te Sneek*, à 8 St., ten voordele van *de door den Watervloed noodlydende Landgenoten.* II. LUCAE FOCRENS, *Elegia ad Semuagenarium* T. B. DE BLAU, *cum per dimidium feculum apud Groningauos in sacris faciundis elaborasset*, à één Zesthalf.

Te LEEUWARDEN, ter Drukkery van JOHANNES SEYDEL en MATTHYS KOON.